

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Egy hóra 35 kr. (70 fillér.)
 Három hóra 1 ft (2 kór.)
 Vidékre postán:
 Egy hónapra 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
 Három hóra 2 ft. (4 kór.)
 Hat hóra 4 ft. (8 kór.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Zöldfa-utca, 32. szám.
 Zöldfa-utca és Nagypiac-ter sarkán.
 Felelős szerkesztő:
 KUNBELA.

Főreáliskola botránya. — Gyermekegyilkos anya.

Az utolsó osztlálpalament.

Nagyvárad, okt. 5.
 Rohamléptekkel közeledik október üzedike felé. E napon fog összeülni ismét Magyarország törvényhozása. A nagy szünet után most végre elkövetkezik a nagy munka ideje. Nevezetes ülésszak lesz ez Magyarország történetében. Ez lesz hivatal az igazi népképviselet alapjait lerakni és véget vetni a mai osztlálpalamentnek.
 Az általános, tükös, közszegénykinti választói jog behozatala a legnagyobb és történelmi szempontból legjelentősebb feladata ennek az ülésszaknak. A választói jog gyökeres reformja lesz az első nagy lépés ahhoz, hogy a mai politikai élet hazugsága szétlépessék s az osztrák császári trón többé ne gyarapodhassék bizsionistákban a magyar királyi trón rovására.

Közeledek október hízedike. És máris megmozdul a nép. Előkerülnek ismét a jogtalan-ságban élő milliók. Megmozdulnak az öntudatos szászerek. Napokon keresztül sok-sok népgyűlésen fogja felemelni szavát a nép, a mely impozáns nyugalommal követeli igazát. Az ország minden részéről népgyűlések hírt hozza a távirók. Ezeknek fogják követelni jogukat. Valamennyi népgyűlés petíció formájában terjeszti a ház elnöksége elé határozati javaslatát: — vérszőlő szerénységgel, vihart jelentő csendben elszánt nyugalommal . . .
 Mit fognak erre válaszolni az utolsó osztlálpalament tagjai? Lesz-e józanosság ahhoz, hogy méltó választ adjanak a nép követelésére? Ezeket a petíciókat nem lehet félredobni. Ezek mögött a nép áll. A jogtalan, de öntudatra ébredt nép!
 Tartalmatlan ígéretek, üres kérések most már nem használnak. Fel a sisakkal! A népet sem félrevezetni, sem elriasztni nem lehet!

A választói jog kérdésében eddig a kormány részéről határozott hangokat még nem hallottunk. Október üzedikén el kell hangzania annak a határozott válasznak, amelyből országvilág megértheti, vajjon valószáiban nemzeti demokráta kormánya van-e Magyarországnak, vagy csak osztláyerdekeket képviselő kupaktandása! Ha a teljes nemzeti függetlenség, teljes népszabadság, teljes jogegyenlőség hármas követeléséből bármelyik is elkallódik a kormány kezén, akkor csak rosszabbodni fog a helyzet!

Teljes és tökéletes népszabadság kell, amelynek nyomában fog járni az igazi nemzeti függetlenség is! Ezért van nagy jelentősége október üzedikének. Ezért vájuk szorongó szívvel október üzedikét.

Szorongó szívvel várjuk, mit akar az utolsó osztlálpalament, nyugodt, hékes fejlődést, vagy titáni küzdelmet. Bármiképp határozzanak is, csak egy csalódással lehetünk legrosszabb esetben is gazdagabbak, mert az igazság utban van, győzelme feltarthatatlan és a népjogok zászlója diadalmas lobogással hirdeti széles e hazának a teljes népszabadság ragyogó teljének közeli felvirradását!

Kibővített a vágóhidat.

Ujabb közköltő emelés.
A pénzügyi bizottság ülése.
 Nagyvárad, okt. 5.
 (Saját tudósítónktól.)
 Nagyvárad város pénzügyi bizottságának mai délutáni tartott ülésén nagyfontosságú kérdéseket tárgyaltak és intéztek el. Elhatározták első sorban a vágóhid reformátását és kibővítését. Közegészségügyi szempontokból óriási jelentősége van ennek a határozatnak, mert hiszen csak a mult számának egyikében emlékeztünk meg arról az átkos helyzetről, ami a vágóhídon urakodó. Félő azonban, hogy a reform újabb

megterhelést jelent a fogyasztóközönségnek s az amugy is retentő buskrak emelkedést vonná maga után. Kiemelkedő mozanata a gyűlésnek az a momentum, hogy a bizottság helyes szociális érzékéről tanúságot téve, elvetette Komlóssy gazdasági tanácsos amaz indítványát, amely az ecet megadóztatást célozza, s ezzel az alsóbb néposztály amugy is túlságosan nagy terhet szaporította volna. A bizottsági ülés lefolyása egyébként a következő:

Az ülésen Rimler Károly polgármester elnököl, kivüle jelen voltak még a következők: Reissmann Mór, Moskovits József dr., Kurländer Ede dr., Mihelly Adolf, Beczka Lajos, Komlóssy József, Kőszeghy József, Ragány János s Juricskay Barna.

A bizottság első sorban a Nép-könyha 300 korona segély iránti kérvényét intézte el olyanformán, hogy javasolni fogja a törvényhatósági bizottságnak a kért segély megadását. A pénzér szakiskola támogatására a bizottság 254 korona megszavazását hozza a város közgyűlése előtt javaslatba. Ez az összeg azonban csak az évre szól. A következő évek segélyösszegének nagyságát a szakiskola zárszámadástól teszik függővé.

A Nagyvárad—Debrecen közt létesítendő villamos vasut sokat buzdító ügye került tárgyalás alá ezután. A villamos vasut emendményesei azzal a kéréssel járunk. Nagyvárad elé, hogy a létesítendő vállalatba mintegy százezer korona tökével járuljanak hozzá ezért az összegért elsőbbi részvételre jogaerjenek.

A vágóhid miután orvoslása végett Komlóssy József városi tanácsos terjesztett elő nagyobb szabású indítványt Kőszeghy főmérnök. Részletes s szakszert előadásban a vágóhid kibővítésére, a sertésvágóhid, hűtőkamara s jeggyár építésére tett javaslatot. Indoklásában bőven megokadtoja a javaslat pénzügyi szempontból való helyességét. A tervezett építkezések ötszázezer koronában kerülének ugyan, de ezzel szemben több mint százezer korona jövedelmet mutat ki. A szükséges költségeket, költsön, közköltő emelés, vagy pedig a vágóhid díjtételének feleme-

lésével szándékozik elérni. Többen szölközték ez ellen a javaslat ellen, azonban Kőszeghy József felszólalása után a bizottság kimondotta, hogy a javaslatot elvben elfogja, csupán azt köti ki, hogy a részletek teljes megismertetése céljából, nyomtatásban bocsássák a bizottság tagjainak rendelkezésre.

Komlóssy József városi tanácsos terjesztette elő a teljesen reálköi javaslatát az ecet és méz megadóztatása iránt.

Moskovits József dr. szépen megindokolt, jól átgondolt beszédben kelt ki a javaslat ellen, s az ő indítványára levették a napirendről ezt a minden szociális érzék híjával való indítványt.

Ezután a polgármester berekesztette az ülést.

A főreáliskola botránya.

Staubert a társaitól mentették.

Szakácóné leltem, hogy éri magát?

Nagyvárad, okt. 5.
 (Saját tudósítónktól.)
 Jó ideig foglalkoztatta Nagyvárad társadalmának érdeklődését az a kínos, csúnya botrány, amely a nagyváradai főreáliskola tanári karában kezdődött, de végeredményben kihatott az egész társadalmi életre s csak most ért véget a királyi járásbírósg, mint büntető bíróság színe előtt.

Ismeretes volt a főreáliskola tanári kara előtt, hogy kártársuk, Alvinczy Sándor könyvet szándékozott írni a középiskolák viszonyairól. Még a mult évben hozzafogott Reform javaslatok címe művének megírásához.

Munkája egy legérdekesebb fejezete: Egy középiskola csodje. Ebben a nagyváradai főreáliskola botrányos állapotait rajzolta meg. Szülyosabbnál sülyösebb kompromittáló adatokat írt meg tanárúrsairól, akiket bizonyára nagyon jól ismer. Különösen Staubert igazgatóról írt olysámket, amik egyáltalán nem hjelekedt. Így például, hogy Staubert a főigazgató, Nátafalussy kezgyet keresi, s e célból annak gazdaszönyvnyának egészségéről napjában négy-

Megérkeztek

az összes újsíjdonságok, rend-nagy választékban és a leg-olcsóbb árak mellett.

Megérkeztek

a Smyrna újdonságok a perza és szörme türkösznyegek is óriási mennyiségben. 708 9—50

Iffj. KOHN SAMUEL Aruháza, NAGYVÁRAD.

szér kérdések ödik, akinél gyakori látogatások töl. Megírta továbbá, hogy Stauber köztelenség mulasztó, a szükséges iskola látogatásokat nem végzi is így tovább. Természetes, hogy Stauber ur igyekezett a könyvet akárhogy is megkeríteni a azt jó előre denuncni. Napi parancsot adott ki alantossáknak, azt a könyvet, mérges könyvet, hej be szeretném én." Obendorf tanár, aki a vádlottak padján meregett igazgatója mellett, hűségeseen követte a kiadott parancsot s ment, futott, rohant Láng papirkereskedőház s a könyvet megrendelte. Láng tanulója Ungvári Gergely, azonnal telefonozott Lévai könyvtől, hogy a "tanár ur" részére küldjön egy példányt Lánghoz. Ezzel azután alaposan felülvizsgálta, mert az azt gondolta, hogy a szerző kívánja a könyvet és így el is küldte, noha ellenkező esetben, amit a kihallgatás során vallott, még a világ kincseiről sem tette volna. Stauber ezután, az így módosított megkerített könyvet összehasonlítva a denunció levél kíséretében a miniszterhez terjesztette. Ezért a tettükért állottak ma a büntetőbírósg előtt Lévai Márton könyvtől, Ungvári Gergely kereskedő tanonc, Obendorf Károly és Stauber József tanárok. A vád képviselője Maróczy ügyész megbízott, a tárgyalás folyamán elhangzott tanuallomások alapján a vádlottakkal szemben a vádat elejtette. A pót magánvádló ügyvályasonlós képen cselekedett s csupán Stauber igazgatót vádolta ezután a jogtalan eljárástól vétéségével. Stauber azonban a járásbírósg Rádli Ödön határozás valóbeszédje alapján a vád és következményeit elől felmentette. Az illetéki eln Alvinczy, nehogy úgy tünjék fel, hogy őt személyes bosszú vezette, nem felebbezett.

Üsd, nem apád!...

Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon.
Nagyvárad, okt. 6.
(Saját tudósítónktól.)
Különös csatának volt színhelye tegnapi a Kolozsvári-utca egyik alacsony házának pítvája. Két lakóasszony tartott erkölcsi prédikációt egymásnak, majd a végén kiböszölt a férj is és véresre verte az unokát védő öreg asszonyt.
Az eset — a panaszos öreg nő előadása szerint a következő: Hajdu Sándor napasznoms felesége régi vilonásban él a vele egy konyhára járó másik lakó asszonnyal. Ennek a vilonásnak egy véres epizódja játszódott le tegnapi. A megtámadott lakó asszony két kis gyermeke volt az indító ok.
A mérges menyecske elkezdett pörölni a kis gyermekekkel, majd mikor nem boldogult velük, a nagyobbit pofon vágta. Ezt még a legtréblessebb anya sem nézheti el. Így teit a megbántott gyerek anyja is.

Szó azóra jött, a harc színhelyén termelt hamrosan Hajdu Sándor is és a felesége védelmére kelt, majd egy pácát felkapva, azal végig vágott az asszony karján öls kis fűn. A másik gyerek lelkedezve szaladt át nagyanyjához a szomszédhá s sirva sikoltotta:
— Megölök a mamát!

Az öreg asszony sietett az ékteleen lármával fűszerezett csata színhelyére, valdszínleg ő sem kiműlte a nyelvet, így még jobban feldühödt a napasznoms.
Haragjának első indulata a nagyanyját első hívó unokára esett, megkapta a kis fűt s egész erővel a földhöz vágta. A fű elterült.

Az öreg asszony ezt látva, felkapta a nyújtófát s azal akarta védelmezni övét, az ember azonban kikapta kezéből a fegyvert s véresre verte azal az öreg asszonyt. Végre lecsillapult a dühös napasznoms és abbahagyta az ötlegetés.
A szegény öreg asszony merő véresen ment végig az utcán az orvoshoz, aki sérüléseit bekötözte. A megvert család az ember ellen a bűnvádi foljelentést megtette.

Enyhítsük a nyomort.

A szegény gyermekek ruhájá.
A gyermekbarát felhívása.
Nagyvárad, okt. 6.

(Saját tudósítónktól.)
A szegény ruhánküli gyermek védekezni próbál a közeledő tél ellen. Hiába. Más ember kifog az időjárás szépségein, ő megadja magát neki. A csipősz szál az ő testét sebtí, a zimankó esz az ő hátát paskolja. A dermesztő hideg, a kegyetlen idő ellen hiába húzza összebb kezletleges ruháit, csak fázik, csak dilereg. Ez a szomorú kép tárul a szemléli emlélé. A nyomor szomorú képe. A nemesen érző emberek szíve megesis az ártatlan szenvedőkön és feljűk nyújtják segítő kezletk. A Gyermekbarát egyesület indítja meg elsőben a nemes mozgalmat a tél áldozatainak felruházására. A Gyermekbarát egyesület megéve óka gondoskodik a szegénysorsú iskolás gyermek től ruházatáról. Az egyesület sokat fáradozott azon, hogy a tél zord hidegét megengyhítse a zsenge gyermekek számára.
Számos gyermeki ajk rebeget hálát a Gyermekbarát egyesületnek a buzgó vezetőségének, akik köztött dr. Perczel Adolfné tárazodik leginkább a nyomor enyhítésén. Sajnos azonban, ez a fáradság a nagy közönzég érzéketlensége folytán a kellő sikkel nem igen jár. Csak egy pár nemes szívű urasszony vállaira nehezedik a jótékonyaság gondja s alig van valaki, aki e súlyos terhet velel megossza.

Az egyesület most kezdi meg a nemes akcióat s a következő felhívással, a kérelmmel fordul az érző emberekhez:
A „Gyermekbarát” Egyesület” ez

évbén is szándékozik a „szegény iskolás gyermekek nyomorán enyhíteni az által is, hogy a hideg idő beálltával meleg ruhánent fog köztöttük kieszartni. Hogy tevékenységet az irányban minél jobban kifejtessék, felkérjük a város nemes szívű közönzégét, hogy ócska meleg ruhákkal és ócska gyermekcipővel az egyesület megajándékozzon sziveskedjenek. Nemcsak vesües gyermekruhát, vagy felöltőt, hanem bármilyen elhasznált, felöltött részére készült szövetruhát köszönettel fogadjunk. Ez utóbbi esetben felkérjük a jószívű adakozót, sziveskedjék — ha kedve és ideje van rá — e ruhákat 6—10 éves gyermekek részére odahaza átalakítani. Ha ez bármilyen körülmény miatt nem lenne lehet, kérjük az egyetlen szánt ruhát ököber 30-ig, — Dr. Perczel Adolfné urasszonyhoz (Pável-utca 14.) küldeni, ahol megvárattasukról az egyesület gondoskodik. Kisdödővadába járó 3—5 éves gyermekeknek való ruhát, ócska cipőt, féléhrmát is köszönettel vesük. Kérlemtnket kegyeskedjen ismerősiek körében terjeszteni.

Ha kérelmnket bármely alakban teljesíthető, kérjük azt dr. Perczel Adolfné urnő bizottsági taggal tudatni. A „Gyermekbarát” Egyesület felruházó bizottsága.

H I R E K.

* Október 6. A ragyogó, csodás idők egy suhano, szomorú nagy árnyéka borul a magyar nemzetre szombaton. Egy hóroszi közledelem, szomorú csattanójának tépő emlékei elevenülnek meg a lobogó magyar szivekben. Október 6. Mint az egyház kalendáriumban a szentek, a vértanúk, a hitvallók napja, oly szent és magasatos ez a nap a magyar törtérlében. Nem kell magyarázni miért. Október 6 egyenlő a nemzeti gyász nagyzerű hangulatával, amelyben egy ország szíve sír őszinte könnyeket azok fölött, akik dicőségesen átharcolt csaták után akasztó-fák alatt, puskacölökkel öltött tetek tanúságot, s haltak vértanu halált a honért. Erre a nagy ünnepra készül az ország majdnem minden városa, minden községe. Ünnepleni fognak ok is, a korcs utódok. Ok, akik elől ártultak az igazságot s Judás pénzfért eladták a dicő idők nagy eszméjét. A népjólok áruló ajkukra fogják venni, a népszabadság martírjainak nevé. Az őszinte kegyelet harmóniáját megfogja zavarni az ő szentgetőző szavuk. Ez az aradi tizenhármak tovább aluznak sirjukban.

* A jogakadémia ünnepe. A jogakadémia ifjusága a 13 aradi vértanu emlékére október 6-án d. u. 3 óra kor az akadémia dísztermében hazafias ünnepelet rendez, melynek műsora a következő: Hymnus, Elnök megnyitók, tartja: Tunyoghaj Lajos az olvasókör elnöke. Alkalmi óda írta és szavalja: Sebastyén Gyula. Ünnepi beszéd, tartja: Katona Sándor.

Szavalt, tartja: Pelle János. Szózat, Ünnepelet után falvonalás a Nagy Sándor emléktáblájához.

* A gyermekvédelem Alapota. Az országos gyermekvédelmi felügyelőség leiratot intézett a mai napon Nagyvárad város közönzőséghez, melükelve a gyermekvédelem állapotáról és országos rendezéséről szóló jelentését. A jelentés részletesen ismerteti a szegény elhagyott gyermekek védelmére hozott intézkedéseket s felsorolja az ország több helyén, köztük Nagyváradon is, létesített gyermek menhelyek működésének eredményét. A nagyvárad gyermekmenhelye működését kiváló dicsőréttel emeli ki a jelentés s jól megérdemelt elismerésben részesíti E d e l m a n n a Menyhárd doktort, a gyermek menhely kiváló képzettségű, lelkiismeretes s fáradhatatlan igazgatófőorvosát.

* Mozgalom a hótrái száron árdakában. Mír említettük, hogy a kereskedelmi alkalmazottak szakszervelete mozgalmat indított a hét órá s záróra árdakában. A mozgalom céljűre csak a cipő és férfiáru árának alkalmasszójaira terjed ki, amennyiben jól szervezve egyelőre csak ezek vannak a így eredményre csak ezek számíthatnak. Az említett szakszervelet alkalmasszói most memorandum fordultk főnökökhez, amelyben részletesen indokolják a hét órá s záróra szakszégét. Hivatkoznak az ipari munkásság 9—9 és fél órai munkaidőre, amelylyel szemben sajnos a kereskedelmi alkalmazottak 14—16 órák korszallói könyvtelenek dolgoznak. Együttel megkívűk főnökeiket a vasárnap délelőtt 11 órákor a kereskedelmi és iparkamara üléstermében megtartandó értekezletre. Az értekezleten a cipő és férfiáru díval kereskedők és alkalmazottak bizalmi férfai fognak tanácskozni. Valdszínnek tartjuk, hogy az értekezleten sikerülni fog a békés megengyezés, s a kereskedelmi alkalmazottak, akiket az ipari és földművelés munkásság is támogat, magyereki igazaság ögyűltek.

* Elköszűltek a pinórszakiskola megnyitására. A nagyvárad szűllőiskola, vendéglők, kivásók és kormcsatrosok ipartársulata e hó 4-én tegnap tartotta rendkívűi közgyűlést Klein János elnöklettel. A közgyűlés kiállította a felügyelő bizottságra az őt tagjai és így jövő héten már az iskolaszék is megalkatható és működésbe hozható lesz. A szakiskola ünnepelet rendező bizottságnak egyik albizottsága is ülésezett tegnapi. Ugyanis a Pannónia éterem tulajdonosa a díszbeölt megtartása kérdésében ártit, hogy azt ki nem szolgálhatja — így annak más helyen való ellátása iránt tessnek intézkedés. A rendezőbizottság a meghívókat már kibocsátotta és amint az előjelből tételi lehet, a rendezésről ünnepélyek minden irányban kitűnő munkáértnek ígérkeznek. Megjelen-

Folytonos alkalmi vételek Megnyit a

Helyi és vidéki telefon 696. Kert-utca sarok, Friedl és Jörös mellélt. 38 s 25.

üket már bejelentették: Glöck Frigyes, Gundel János, Flór Győző Budapest, képviseltesd Törley József és Társa 50 öveg Casinó pezsgő ajándékkal, Litke L. Pécs 12 öveg pezsgő, Bellatiny Arthur 50 öveg pezsgő, Andrényi K. utódai egy láda válogatott bor, Salvator Képerjes 100 öveg borviz, Szent Lukács kútválát egy láda borviz, Kis Károly 50 öveg borzakai víz, Kárger Sándor 70 liter saját termésh bort, Sietner István saját termésh bort a díszedhhez.

*** Magánintézkedések estélye.**
A magánintézkedések estélye ma este 9 órákor családi estélyt rendeznek annak keretében önnepeli mag az október 9-iki nagy gyásmp évtörölaldóját. Az önnepi beszédet kívül még Weisz Ersike szaval, Schönbörger B. B. pedig K. úrc zman a János zongora kíséréte mellett. A magyar dal' című gyónyór' melodrámt adja elő. Az estélyen béspéj díj nincs a az egyesület tagjai családjaikkal együtt ezton hivának meg.

*** Egy vagyon fa.** Nagyvárad nagyvárosi fejlődésének nagyobb díszöségére kézzelvaló a színház mellett. Adorján Emil dr. az ismert népszokás és korruptió itró városszta háza előtt néhány nap óta áll egy vagyon fából összerakott tornony, fenyegetve az arra járókoldókat, egy kis agyonütéssel. A Koszma Lajos és Zöldföldutcai kereskedőket megbíntette a rendőség, ha az árus ládák a boltjuk előtt tartják félóra hosszát, míg kicsomagolják tartalmát. Adorján Emil ellenben akár tornyot rakhatat háza elé, azt sem veszi észre a rendőség. Felhívjuk a rendőrfőkapitányi figyelmét, hogy épp úgy járjon el a kintnő pátvérdrel szemben, mint a kereskedőkkel ha má egyébbet nem tesz, legalább a forgalom szabadúttétele érdekében rendelje el a fatornyó elszállítását.

*** Elhunyt arinó.** Özv. Buzárokovits Gusztávné, született Glöger Teréz este 51-ik, évezegységének 25-ik évében, ma reggel 5 órákor rövid szenvedés után elhalálozott. Az elhunytat Agoston Péter dr. a nagyváradi jogakadémia tudós tanára anyósát gyászolja.

*** Kiskislott a villamos.** A Nagy Teleki utcában ma délelőtt tíz órákor megakadt a forgalom. Az ott közlekedő villamos vasat balesete akasztotta meg ugyanis az közlekedést. A vasut kiskislott a sinpárból, amit azonban félórai munka után helyrehozták.

*** Gyermekgyilkos anya.** bgy szerencsétlen, megévedt leány bñne foglalkoztatá tegnap és ma a gyűri rendőségét és az ügyészséget, ki minden valószínűség szerint elcseszette tette üszlött magzatát, hogy magát a szegénytől, gyermekét pedig a jöwendő nyomorított és megáldatásoktól megmentsen. A szerencsétlen leány Gyurics Borbála, aki ott vasalónékn volt alkalmazva. A leány már régóta anyának érezte magát és több ízben bangostatta, hogy a reá váró szegényent nem tudja elviselni. A leány nem ment munkára. Rosszullétről panszkodott és ágyban maradt,

szállásadóját pedig elküldötte orvosot, aíd mag is jelent a beteg lakásán, de a leány kijelentette, hogy már nincs baja és az orvost nem eresztette be szobájába. Délután ismét elküldte szállásadóját egy szállásához, ki megjelenéven, a leány ágyában egy éret kor, kifejelett üszlöttnek holtestét találta anyja mellett. Mivel a rendőség a megévedt vizsgálatok a holtesten kólerdcsak nyomait vélte felfedezhetni, azért a hullát az anyjával együtt kórházba szállították. Miután gyermekölés büntettknek jelenleg ismétanak fennforogni, a rendőség azonnal áttette az ügyiratokat az ügyészséghez, mely ma már el is rendelte a halott cseméj felboncolását.

*** Mennek, egyre mennek...**
A sorosukal elégedetlen magyarok száma egyre nagyobbodik. Egyre több és több és több honfitársunk veszi kezébe a vándorbotot és lát hgyaz szülőföldjét. Most is közel kétszáz ember gyűlt már Óssze Plumbán, hogy a má érkezett „Pannona” kivándorítási hajóval az Újlíhlyá vándoroljon! A mult hetén is, mint az amerikai Bevándorló írja: 3689-en érkeztek New-Yorkba, Közük 516 volt a székelygyar.

*** Nyilatkozat.** Vattók a következő nyilatkozatot: Ma a főreáliskola egyik tantra, ki az „Újság” című bucsipost napilapot rendelnek Jászai. azaz fel kérem a 4-ik számának követkző tartalmat kiöltözést juttatni hozám. „Nyilatkozat. A „Polgár” című napilap egy pusztá kolombajtot közzét nememel kapcsolatban, a mikor én annak előfektát megküldtem, a melyben tisztelt szerkesztőség nagy bizalommal halgaltok. Ugy látszik, hogy a „Polgár” szereti a szemétkéket, hogy ha hazugok is azok. A „Polgár” azt írta, hogy engem Nagyváradra tervezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, ám a nagyváradi reáliskola igazgatója, Stauber József a közoktatásminiszternek eskübe kilt, azért, mert zsidó vagyok a így hirtelen Lócseré helyezték át. Nos lát, ez a hír szemencsödött hazugság. Engem minden előzékeny nélkül neveztek ki Lócseré a főreálisk. Stauber József igazgató megvárdolása bizonyára olyan valaktól ered, a kinek a vádalt előjái vannak. Lőce, 1906. október 2. Kivált tisztelettel Dr. Szilás László, főreáliskola tanár. Mivel engemet a helyi lapok a föntebb érintett ügyből kifolyólag antiszemitaizmusban részesnek néznek, némelyik hazugság — üdvözléssel fel kérem a nyilatkozat közzét való fölvetését. Nagyvárad, 1906. október 6-án, tisztelettel Stauber József.

*** Orfenn a Zöldfa kávéházban.** Kovács Emil újonnan szerzesd orfenn ársulata nagy sikerrel kezdte meg működését. A közörmöködők közül leiszettek az ismert és kedvelt komikus Kései Sándor, Farnal Ilonka nyevette énekesnő, Révész nővérek ártálózó ének és táncosok, Horváth Ilonka igazi verbeli szonett, Saranoff Milovna orosz ének- és táncosn, stb. Valamint a kacsagató bohózat „Sopmekless család.” Szabad beszéd. Késztetés 5 órákor. A n. é. közönség b. részfogadást kéri, tisztelettel az igazgatóhoz.

*** Bihar mulató.** Teljesen új szenzácios műsorral Hegyal Kika a legjobb Fedák Sándor utász. Miss Lucretia zene, akrobátikus állat idomlónő. Wallburg Emma énekesnő. Schick

Bánkfalvai Ilonka Fess a fővárosi orfenn tagja mint vendég. Miss Marieta nemzezközi táncosnő. Sákai Benő grotesk komikus. Antalfi Anna énekesnő. Paratlan a maga nemében Cacsos zsid Street kacagató amerikai akrobátok. Kéonkivél fellépte az ósszes szerződött tagoknak Naponta 1 kacsagató bohózat. Szóid család műsor. Teljes tisztelettel Breyer Károly, kávész.

SZINJÁTÉK.

Heti műsor.

Szombat: Ötödik László (díszelőadás).
Vasárnap: A koldus gróf.

A vértanuk emléke. Ma este az aradi tizenhárom vértanú évfordulójának napján Dobsa László, V-ik László című tragédiája kerül szíre. Az V-ik László előadást megelőzi, a Hunyadi László opera nyitánya.

Vasárnap a színházban. Vasárnap délután 3 órákor szíre kerül Kukoricza Jónás énekes bohózat este rendezt helyfarkkai Koldus gróf című nagyszerű operett.

A kis tiszteletes bemutatja. Barrienne, az Egyenlőség szerzőjének bñsz darabja a kis tiszteletes című angol vígjáték lesz a színház legközelebbi újonsága, amelyre nagy buzgalommal készül az egész sz. művelj. Az igazgatóhoz nagy gondot fordít a darab rendezésén a kiállításra.

LEGUJABB.

A szultán haldoklik.

Budapest, október 5. A török szultán egészségi állapota oly válságosra fordult, hogy halála minden órában várható. Údvari körök nagy reméllettel beszélnék arról a katasztrófáról, a mely Törökországgy fenyegeti.

Állattias hitközlato.

Gyulafehérvár, okt. 5. A szamosújvári főgimnázium hitközlatoját, Esztergár Gergejty, aki nemrég egy felekezetieskedő botrány révén hírhedt névve tett szert, elkértesztlen ázmelei miatt állásfekt fellegesztették. A romlottlekké pap a gondjaira bízott gyermekeket apja hasznáttá fel, hogy némi végyait rajtuk kiélgitsé.

A kutyahus-árus.

Budapest, október 5. A budapesti V. kerületi eljárásság ma Muth Annát, aki drága pénzért kutyahus met a szegénybűvek embereks számára, 700 korona pénzbírságra, be nem hajlatás esetén 20 napi elzárásra ítélte el.

Fegyelmű a halálba.

Marosvásárhely, október 5. Péterfi Károly rendőrfogalmazó, Péterfi táblabíró há tegnap délután a rendőségén, hivatalában agyonlöt

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradi gabona-plaos.

Lakatos J. József cég jelentése.

Az ölelet árnyzata: szállárabb.	
Buza	13.20—13.30
Rozsa	10.20—10.40
Zab	12.—12.40
Uj árpa	10.60—10.80
Uj Tengeri	—
Ó tengeri	8.40—8.50

RENGYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francia regény.
(Folytatás.) 15

Este el is ment a múltárta, hogy szobrást visszatvegve és a szándást rendezze.

A belépti díjakból folyó összeget a művezetek közt osztják szét és miután igen sürtn látogatták a tárlatot, csinos össze jutott az 5 rézszer.

A banyákat és aranykat begyűszölte a zeebebe és dívezettli munkolta a pénzt, mely várdalumn szakadt rá.

A szobrot gondall becsomogolták és a bércosok tetőjére tették. Bémólisant is be akart szállít, midőn egy férfi odahat, öt betonszokta, maga is betűt és a kocsiira kihátozt: — A lyoni pályaudvarról. E férfi Püteséke volt.

Dult vonásokkal, sapdant, vértelen ajakkal, olyan volt, mint egy frült. —

Göröcsében megmozgította a szobrász karját és rekedt hangon a filébe sugá: —

Sarunkon van a rendőség? Bémólisant összerakzódtó és előadást.

— Mi történt, szoljon szerencsétlen? — kérdezte ijedten.

— Ah, hadd térjek előbb magamhoz.

Zsebkendőjével legyezgette magát és melle zóráit, há csípöz télt napot és.

Végre összeszedte eszméit és beszélés kezdett.

— A háztól jövek — mondá. — A nagybűcsi háztól?

Igen. Lángban áll. Vaslóságos égő emence. A tüzet meg elzárta az utcát, a gőfokendőkötől ömlött a víz de hiába, minden alakból tödültek ki a lángok és a füst keserű leve elepte az ember torlát. borzalom volt, egy rendőrbírótsz osztogatta a parancsokat, Püteséke, a házmesterné, szögyem öbögötti és az ég felé felugrott, jobbnak vétem a hátérben süljái.

Még, az is eszembe öltött, hogy talán hasznunkra aan ez a tüvész, mert azt hiszik majd, hogy szegény gazdám a lángok ádózata lett. — Ejnye, igaz van, helyeselt a művész — így rendbe jöve minden. — Rendbe? Az ám. Csak haligaloss tovább. tudom, vége lesz a nyugalmának!

Folytonos alkalmi vetetek

Megnyílt a

Helyi és vidéki telefon 686.

36 2-35

Kert-táca srak, Friedl és Jörös mellett.

— Szomszédjaimat annyira elfogalta a rémes látnyán, hogy senki sem ismert rá. Maguk közt a tűz a szézegető pincéjében támadt, de egy másik biztosan tudta, hogy a padlón ülték ki, hiszen Papucsné rogtán észrevette — tette hozzá — és mindjárt arra a beteg lakóra gondolt, ki sohasem mutatkozik. Talán ő gyújtotta föl a bázat akaratlanul, egy ilyen gyöngye beteggei és könnyen megcsúsz, kivált ha nincs mellette senki!

— Papucsné ugyanezekkor hevesen magyarágatót valámint a rendőrbiztosnak, néhány pillanat múlva a biztos a tűzoltók felé fordult: „Emberek, — mondá — legelőbb emeleten egy beteg tetelételen ember maradt, ki meggy föl érte? Kéthárom bátor legény vállalkozott a veszélyes feladatra. felállították az összekapcsoló létrát, egy tűzoltó gyorsan felmászott, a műhely ablakát kiszakította és a füst között elvált. A tümeg ledobta és jedselme általános morajban talált kifejezést. Végre feljönik ismét a tűzoltó, de egyedül . . .

Apró hirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy házmező más mindennemű állást keres

Aki házat, földet, szőlőt, zongort, cimbalmot, bútorot vagy bármit el akar adni, vagy birtokot venni, tanácsot, nevelőt vagy nevelőnőt, boncolt vagy nyelvtanest keres

Aki kereskedelmi vállalat, ipari tevényt, ügyve vezetőt keres, ismeretséget akar kötni

Aki előnyös üzleti összeköttetésekkel akar kötni

Aki lakást bérebe akar venni vagy ki akar adni

Aki olcsó pénzkölcsönt akar felvenni

Aki közölni akar vállalkozást valamit (adást) innál vagy ferjébe menni)

Aki biztos eredményt ér el, ha az

„E L Ő R E“

apró hirdetési rovatát idejébe veszi.

Kereset kecskeltat és biztos sikert ér el

Próbálja meg! mert ha csak egy kisért a gyakorlati, olvasmányos rajon arra, hogy **fineték** is van hirdetni valója.

Minden szó egyszerű behatárlása csak **négy fillér**.

Szegényeknek és szánékelűk ingyen.

Köszér 5 kílós postacsomag 5 K 70. Kicsinyben legutámsabbban 1 200 virsli, füstölt húsok, **háikonservok**, házikenyér, fűszer árak.

Kisfőzőn főtt pálinka, asztali borok, csomage szőlő. Gyomorbajosoknak barátságos ajánlat: **STERN ÉS GÖMME**, Nagyvárád, Nagypiac-tér. 101

Repponta frissen érkező izletes kécsk virsliáruk, füstöltcsomagek, köszérzi gyári raktár. **Weser Vilmosnál** Pál-utca elején. Telefon 623. 116

Elvezett október 3-án Bücher legnéző névre érkeő juhász könyv. A becsülettel megvásárolt illó jutalomba fog részesülni.

Béihert (Hamaras és legjobb gyögy-szere a **Bartha**-féle fekete akóczy gyögyör, kapható gyógyszerárak vagy illár-rosoknál vagy S. Öveggyár S. — koronáért v. **Felkai kőszeregyártó, Felka**, Szécsény 1-5

Egy házhozba berendezés eladó. 126

Villamos csillár bronzból, 5 láng-rosokból vagy 5 Öveggyár S. — koronáért v. 1-0

Gimnázium és Grammfon kedvezően eladó. Megkeresések „Hanszer” jelké alatt 127

16 éves újsó írással íródiák gyakorlati állást keres aszerény kezdőköltséssel. Cím a kiadóba. 130

Nagy apócsa urí lakás melkél-veljűségeket november 1-re kiadó. Szá- János-utca 32. 139

Hirdetmény.
Biharmegyei Takarékpénztár zálogostálya a hó folyamán **árverést tart.** Felkértek a zálogjegy birtokosok a tárgyak rendezésére. **Biharmegyei Takarékpénztár.**

Első nagyváradi cipő- és csizmagyár
Moskovits Farkas és Társa
Ajánlja elsőrendű kézimunka **cipő- és csizma** készítményeit.
Nagyvárád, Kossuth-u 4.
11 (volt rendőrség.)

Kraus Jakab
cim- és cégfestő
Szacsavay-utca
ajánlja a nagyváradi közönség szíves figyelmébe **cim- és cégfestő** műhelyét, mely székben a legújabb eszközök, gyors és pontos kiszolgálással áll a t. megrendelők rendelkezésére.
4 Telefon: 889. 13-25

Nagyvárád város
VILLAMOS MŰVE
étesíti a n. érd. **izzólámpa körítékkel** tart raktáron 3, legfeljebb közönséget, hogy legelőcsőbb árón kaphatók. — **A síma izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (mat), színes fényképeslámpák és mindennemű izzólámpa külföldiségűek ugyancsak kurtall áron kerülnek előadásra. Ugyanott kaphatók **ernyelámpák és oszium-lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.
Csillárok villamos motorok eredeti gyári árak iviámpák és villamos motorok mellett kapható.
A villamos mű igazgatósága elvállalja **villamos világitási** és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását. Iviámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágo munkálatokat a legelőcsőbb árak mellett. **Nagyobb megrendeléseknél megfelelő enged- meny. — Költségvetés ingyen.**

Apró hirdetések felvételnek
Ujvárosban: Nagyteleki- u. **Weintraub Már**; Szat. László-téren; **Burkes Már**, Kolozsvári-utca: **Huszár Adolf** fiók kiadóhivatalokban, ahol lapunk egyes számai is előadónak kaphatók:

TELEFON
az egész megyére 626.
Első Biharmegyei és Nagy- váradi
műbútorgyár
Ajánlom a leggyorsabbúttól a leg- medretetű kivétel **száját gyár- ban készített szőnyegek, szőnyegek, háló, kávéházi és szőnyegek, berendezéseket** a legelőcsőbb gyári árak mellett.
Rajzok, költségvetések kívánatra díjmentesen.
4-100 Raktár és iroda: 29
Kispácz-ter, Hoidas templom mellett.
Telepek: **Kolozsvári-utca 39** és **Máspalir-utca 2.**
Bücher Márton bútorgyáros.

VERŐ EDE
könyvnyomdájá és papírkészekedése
NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.
Telefon szám 624.
Modern iroda berendezések 11 raktára.
NYOMTATVÁNYOK izlésesen készítettnek.

Előre!
című lapban értesítem a t. közönséget, hogy (szé- kessé) kálapudomány, angol, olasz, hazai, Fichter és Ita. en. és kr. kálapudományok gyártmányaiából megér- kezők.
Reichard Aruháza, Nagyvárád, Fő-utca.

Havi 12 frt. fix
fizetés mellett, reggeli 6 órától 10 óráig **lapkihordónók** felvételnek.
Jelentkezés: **Nagyvárád, Zöldfa-utca 32. szám.**

STERN JAKAB első nagyváradi villanyerőre berendezett réz- és harangöntődéje Nagyvárád, Kert-utca 1. szám

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló jóhírnevű **bádogos és vízvezetők** üzletemet bővítettem ki és **gázizzófény** készítővel és üzletet átvetttem és azt is úgy rendeztem be, hogy bármely **Acetylén** fejlesztő gépjárműre és értesítem, hogy egész berendezéseket csillárok szállításával Tisztelettel:

Jókeretben tartást a legelőcsőbb elvállalok. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét **száj- társalmi nyu. engedélyezett**

STERN JAKAB Nagyvárád, Kert- u. 1. sz.